

Motion till riksdagen

1986/87:L407

Bengt Silfverstrand och Hans Pettersson i
Helsingborg (s)

Internationella rättsförhållanden rörande
äktenskap

När svenska Ulla och utländska Ismael vill skiljas, kan det hända att all deras egendom går till Ismael. Trots att de bor i Sverige. Enligt en lag från 1912 är det mannens hemlands lagar som gäller, om mannen inte är svensk medborgare. En kvinna med utländskt medborgarskap kan däremot inte åberopa sitt lands lagar vid en skilsmässa. Redan för 17 år sedan fanns en statlig utredning som föreslog att den gamla lagen skulle ändras. Men ingenting hände. (Tidningen Morgonbris 5/86)

Vid flera tillfällen har i riksdagsmotioner krävts att denna föråldrade och otidsenliga lag (1912:69) om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskaps rättsverkningar skall upphävas resp. ses över.

Då riksdagen senast behandlade frågan (LU 1980/81:18) skriver lagutskottet bl. a.:

Utskottet delar motionärernas uppfattning om att de principer som 1912 års lag och Haagkonventionen bygger på inte är förenliga med en modern syn på äktenskapet och strävandena mot jämställdhet mellan makar. Som utskottet framhöll år 1979 vid behandling av motioner med samma syfte som de nu aktuella (LU 1978/79:14) är en annan nackdel med lagen att tillämpningen av de internationellt privaträttsliga normer som lagen och konventionen innehåller kan leda till otillfredsställande resultat i det enskilda fallet. I likhet med motionärerna anser utskottet därför att det är angeläget att de nuvarande reglerna på området ersätts med mera tidsenliga bestämmelser.

Att lagen kan leda till otillfredsställande resultat i det enskilda fallet är nog det mildaste man kan säga. 1980 prövade högsta domstolen ett fall enligt denna lag. Målet gällde en svensk kvinna som skilde sig från en utländsk man. I HD-domen tillerkändes mannen rätt till hela makarnas bo. Kvinnan fick alltså gå ifrån hemmet och miste all den egendom hon bevisligen bidragit till att anskaffa bl. a genom eget arbete. Det är svårt att säga hur många som drabbas av denna orättvisa och diskriminerande lag. Men det är känt att redan 1981 fanns det ca 120 000 äktenskap där mannens födelseland var ett annat än Sverige eller Norden i övrigt.

1981 var vart tolfte äktenskap i Sverige ett s. k. blandäktenskap — men var femte skilsmässa detta år berörde blandäktenskap och ytterligare 3 % av skilsmässorna berörde äktenskap där makarna kom från samma land utanför Sverige. Då riksdagen senast behandlade denna fråga, våren 1981, hänvisades till familjelagssakkunnigas överväganden. Det är djupt otillfredsställande att det nu förflutit ytterligare sex år utan att en lag som är så klart diskriminerande och saknar all förankring i dagens svenska samhälle kunnat reformeras.

Det är därför nödvändigt att 1912 års lag om internationella rättsförhållanden rörande äktenskapets rättsverkningar nu omgående blir föremål för en översyn.

Mot. 1986/87
L407

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen hos regeringen begär en omgående översyn av 1912 års lag om internationella rättsförhållanden rörande äktenskapets rättsverkningar.

Stockholm den 23 januari 1987

Bengt Silfverstrand (s)

Hans Pettersson (s)
i Helsingborg

